

EVIDES

Van Jeroen Willemsen (beheerder-ecoloog bij EVIDES) ontvingen we een filmpje. Daarin is te zien hoe in een peilbuis op vijf meter diepte witte zespotige diertjes rondkruipen. Geen insecten, maar springstaarten uit de familie van de Onychiuridae, ondergronds levende blinde springstaarten. Ze komen redelijk vaak voor, maar ze zijn zonder microscoop niet op naam te brengen.

(Foto uit Anne Krediet e.a., 2017: *Fotogids Springstaarten*. Jeugdbondsuitgeverij)

Aquatische macrofauna waterwingebied Halsteren

Deze maand is het verslag gereed gekomen van tien jaar onderzoek naar de aquatische macrofauna van de drie poelen in het EVIDES waterwingebied Halsteren.

In twee van de drie poelen (Rover- en Bokkenven) werd in 2022 de slibrijke bodem, de invasieve watercrassula en de vis (10-doornig stekelbaarsje, snoek en zonnebaars) verwijderd. Nu er weer wat onderwater-vegetatie verschijnt, zien we er een bloeiende diversiteit aan waterkevers en –wantsen ontstaan.

Sommige soorten die al kort na de herinrichting de poel koloniseren, de pioniers, blijken soms na een jaar al weer te zijn verdwenen. Andere soorten verschijnen pas in het tweede of derde jaar na de herinrichting, wanneer waterplanten hen voldoende schuilmogelijk bieden of wanneer substraat aanwezig is, waarop de eitjes kunnen worden afgezet.

Van een permanente bewoning door een evenwichtige macrofauna is nog geen sprake.

Nieuw in de poelen op deze locatie is de gevlekte zwemwants (*Naucoris maculatus*), waarvan er bij de monitoring op 25 oktober 2024 drie exemplaren in het Roverven zijn waargenomen.

Opvallend is het plotseling optreden van de venmoerwants (*Hesperocorixa castanea*), ook in het niet-heringerichte Linieven.

Het valt bovendien op dat in jaren waarin de venmoerwants talrijk aanwezig is, een andere algemene voorkomende soort, de vensigaar (*Sigara scotti*) het laat afweten.

Aquatische macrofauna waterwingebied Ossendrecht

Het Driebloksven, het Vergeten Ven en het Oude Wasscheven in de Pottenbergen (EVIDES-waterwingebied Ossendrecht) staan nu vol water. De vennen zijn wat uitgediept en de oevers gedeeltelijk geplagd. Daarnaast is het Nieuwe Wasven vergroot en het gebruik ervan voor de sportvisserij beëindigd. Ook is er een einde gekomen aan de hondentrainingen in het gebied. Ongetwijfeld zien we komend jaar de effecten van die maatregelen terug in de entomofauna van het gebied.

Aquatische macrofauna waterwingebied Huijbergen

Deze maand wordt gewerkt aan de verslaglegging van de monitoringen van de macrofauna in elk van de acht poelen in het EVIDES Waterwingebied Huijbergen.

Platanen

Het rapport van ons 5-jarig onderzoek naar de dispersie van de platanennetwants (*Corytucha ciliat*) op de Brabantse Wal, dat als bijlage bij de Veelpoot (het blad van de landelijke insectenwerkgroep van de KNNV) is verschenen, trekt overal de aandacht. Zo besteden BN/De Stem, TROUW, Vroege Vogels (BNNVARA), Natura (KNNV), Tentakel (EIS) en het tijdschrift Boomzorg aandacht aan het project.

Het rapport is [hier](#) gratis te downloaden.

Hierbij ook een link naar een radio-interview:

<https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/onder-plataanschors-zit-volop-leven>

Platanen in Roosendaal

Geïnspireerd door het onderzoek van Vera en Gerrit wordt ook in Roosendaal onder de schors gezocht. Een enkele bloemenwants, een sluipwesp, een lieveheersbeestje, dwergcicade, springstaarten maar vooral veel ren- en kogelspinnen worden in Roosendaal, Tolberg gevonden. Het springstaartje is er wel een van de plataan, een leuke vondst: *Willowsia platani*.

Deze eerste aanzet is veelbelovend en we gaan net zo lang door tot we in Roosendaal ook een platanennetwants gevonden hebben.

Studiedagen / symposia / excursies

Op 4 december is er de traditionele Biodiversiteitsdag in het provinciehuis in Den Bosch. Zoals gewoonlijk veel lezingen en workshops; voor de liefhebber van insecten had het programma weinig te bieden.

Op 12 december bezoeken we in Kalmthout een inspirerende en gezellige avond voor de vrijwilligers van het Grenspark.

Publicaties

Nederlandse Faunistische Mededelingen 63, 2024

Sinds kort is het blad alleen digitaal beschikbaar. In deze editie artikelen over verschillende nieuwe zweefvliegen, een nieuwe mosdiertje, vijf nieuwe oevervliegen, een nieuwe miljoenpoot en diverse nieuwe exoten. Ook wordt de verspreiding in Nederland van het raderdier *Polyarthra luminosa* en de watervlo *Eubosmina berolinensis* besproken.

Natura (KNNV), jrg. 121 nr. 4, december 2024

Weliswaar geen insect, maar wel een geleedpotige, namelijk de Amerikaanse rivierkreeft. Het dier ontwikkelt zich overal tot een ware plaag en is nauwelijks te bestrijden.

Phegea (driemaandelijks tijdschrift voor Entomologie), 52 (4) 01.xii.2024

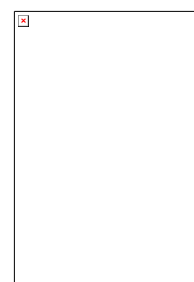
De jongste editie van het tijdschrift van de Vlaamse Vereniging voor Entomologie, bevat zoals gewoonlijk weer een reeks interessante artikelen:

- Interessante waarnemingen van Lepidoptera in België in 2023
- Vier nieuwe en interessante vondsten van boktorren (Coleoptera: Cerambycidae) aan de westrand van Brussel
- *Perittia herrichiella* (Lepidoptera: Elachstidae), een nieuwe bladmineerder voor België
- Two new individual forms of the *Carabus* subgenus *Chrysocarabus* (Coleoptera: Carabidae)
- Onderzoek naar de verspreiding van *Synanthedon loranthi* (Lepidoptera: Sesiidae) in België en het zuiden van Nederland

Puur Natuur, winter 2024

Onder de titel "Bikkels" een kort artikel over het wintergedrag van insecten in dit tijdschrift van Natuurmonumenten. Sommige soorten zijn juist in de wintermaanden actief, anderen brengen de winter slapend door. Een winteractieve 'nieuwe' soort voor Nederland is de zuidelijke schorsloper, een klein loopkevertje dat we hier in de wintermaanden regelmatig onder de schors van platanen aantreffen. Over het voedsel en levenswijze van deze mediterrane soort gedurende de rest van het jaar is nog steeds weinig bekend.

Mens en Natuur, 75^e jrg., nr. 4, winter 2024

Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal december 2024

Onder de titel “Waar zijn de strengen winters van weleer?” vestigt het kwartaalblad van het IVN de aandacht op de groeiende mismatch in de timing van de natuur. Zo ontwaken veel insecten te vroeg uit hun winterslaap, wanneer er nog onvoldoende voedsel beschikbaar is. Uit onderzoek in Duitsland bleek dat de biomassa van insecten de afgelopen decennia met 70% is afgenomen. Andere onderzoeken, ook in Nederland, zien een soortgelijke ontwikkeling. Vaak zoekt men daarvoor een verklaring in insecticiden, stikstof of versnippering van natuurgebieden, of een combinatie van factoren. Dit artikel sluit de hogere wintertemperatuur als (mede)oorzaak niet uit.

***De Zeeuwse Prikkebeen*, 2024 nr. 3**

Dit fraai uitgevoerde blad is het orgaan van de Vlinder- en Libellenwerkgroep Zeeland. De werkgroep zet zich in voor het behoud en herstel van de vlinder- en libellenfauna in die provincie. Dat gebeurt door onderzoek, voorlichting en educatie.

Het jongste nummer van *De Zeeuwse Prikkebeen* bevat artikelen over de opbouw en structuur van een libellenvleugel, over het korte leven van koraaljuffers, over de waarneming van een oleander- en een wingerdpijlstaartvlinder en over de resultaten van deelname aan de 20^e Nationale Nachtvlinderjacht op 5 en 6 juli 2024.

***Entomologische Berichten* 84 (6), december 2024**

In dit nummer onder andere:

- tweede bewoners van oude rietsigaargallen (inquilines) in Gelderland
- nieuwe exoten: grondtermiet, Amerikaanse boorkever, Indiase dwergcycade en een witbandspringspin;
- de terugkeer van een bodemwants die sedert 1956 uit Nederland leek te zijn verdwenen.

